

บทที่ 1

บทนำ

สภาวะความเป็นมาและแนวเหตุผล

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) การพัฒนาระบบบริการพื้นฐานด้านน้ำประปา ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ กล่าวคือ การนำบริการน้ำประปาที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ การเชื่อมโยงโครงข่ายให้สมบูรณ์และการยกระดับคุณภาพบริการ อย่างไรก็ตามการลงทุนตามโครงการต่าง ๆ ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ประกอบกับยังมีข้อจำกัดหลายด้านที่ไม่อาจดำเนินการตามแผนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการลงทุนขยายการบริการ ทำให้ไม่สามารถสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้เศรษฐกิจของประเทศได้ขยายตัวในอัตราสูงเกินกว่าเป้าหมายที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ได้กำหนดไว้มาก จึงส่งผลให้ปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาที่ความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง

ดังนั้น ถ้ามีการศึกษาวิจัยในแนวทางการนำบริการน้ำประปาที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยการศึกษาปริมาณน้ำสูญเสียในระบบท่อของการประปานครหลวง จะสามารถขยายกำลังผลิตและยกระดับคุณภาพบริการน้ำประปาให้เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจสูงในการขยายตัวของชุมชนเมืองและอุตสาหกรรม

น้ำสูญเสียในระบบท่อประปาที่การประปานครหลวงกำหนดไว้ แบ่งได้เป็น

- ก. น้ำสูญเสียเนื่องจากท่อและอุปกรณ์ท่อแตกรั่ว ได้แก่ น้ำสูญเสียอันเนื่องมาจาก
  1. ท่อและอุปกรณ์ท่อแตกรั่วบนดิน
  2. ท่อและอุปกรณ์ท่อแตกรั่วใต้ดิน
- ข. น้ำสูญเสียเนื่องจากการซ่อมท่อและอุปกรณ์ท่อที่แตกรั่วชั่วคราว
- ค. น้ำสูญเสียเนื่องจากการวางท่อและการตัดบรรจบท่อ

- ง. น้ำสูญเสียเนื่องจากงานต่อใหม่ และ
- จ. น้ำสูญเสียเนื่องจากการปรับเพิ่มปริมาณและแรงดันน้ำในช่วงที่ผู้ใช้น้ำมีความต้องการใช้น้ำประปามาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณน้ำสูญเสียในระบบท่อของการประปานครหลวง
2. เพื่อนำเสนอแบบจำลองโครงข่ายระบบท่อของการประปานครหลวง ในเขตสำนักงานประปาสาขาทุ่งมหาเมฆ

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์ระบบปริมาณน้ำสูญเสียในระบบท่อของการประปานครหลวงในพื้นที่สำนักงานประปาสาขาทุ่งมหาเมฆ ซึ่งมีพื้นที่จ่ายน้ำ 32.8 ตร.กม. จากพื้นที่จ่ายน้ำทั้งหมดของการประปานครหลวงที่มีระบบท่อประมาณ 822.3 ตร.กม. ทั้งนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 มีผู้ใช้น้ำ 72,646 ราย ความยาวท่อทุกประเภทและทุกขนาดรวม 660,862 เมตร วาล์วทุกประเภทรวม 2,981 ชุด หัวดับเพลิง 563 ชุด มาตรวัดน้ำ 72,617 เครื่อง

ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูล ทบทวนงานวิจัยและค้นคว้าทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาและคัดเลือกสำนักงานประปาสาขาที่เหมาะสม
3. วิเคราะห์ปริมาณน้ำสูญเสียในระบบท่อ
4. นำเสนอแบบจำลองโครงข่ายระบบท่อ
5. ศึกษาและนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการลดปริมาณน้ำสูญเสียในระบบท่อ
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
7. จัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์และนำเสนอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางที่จะพัฒนาการวางระบบส่งน้ำประปาและการวางแผนการผลิตสำหรับการขยายตัวอย่างเหมาะสมต่อไป
2. เป็นแนวทางที่จะใช้วางแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำประปาให้เป็นธรรมแก่ผู้ผลิตและผู้ให้บริการ
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการประหยัดทรัพยากรน้ำ ให้ใช้ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการลงทุน และขยายงานบริการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย